

# **EDYCJA CYWILNA.**

**Kodeks cywilny. Kodeks  
postępowania cywilnego.  
Kodeks rodzinny i opiekuńczy.  
13 innych aktów prawnych**

**Wydanie 53.**

Przejdź do produktu na **[ksiegarnia.beck.pl](https://ksiegarnia.beck.pl)**

# 1. Kodeks cywilny<sup>1</sup>

z dnia 23 kwietnia 1964 r. (Dz.U. Nr 16, poz. 93)

Tekst jednolity z dnia 27 maja 2026 r. (Dz.U. z 2026 r. poz. 795)<sup>2</sup>

(zm.: Dz.U. 2026, poz. 507)

## Spis treści

|                                                                        | Art.                               |
|------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|
| <b>KSIEGA PIERWSZA. CZĘŚĆ OGÓLNA</b> . . . . .                         | 1–125                              |
| Tytuł I. Przepisy wstępne . . . . .                                    | 1–7                                |
| Tytuł II. Osoby . . . . .                                              | 8–43 <sup>10</sup>                 |
| Dział I. Osoby fizyczne . . . . .                                      | 8–32                               |
| Rozdział I. Zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych . . . . . | 8–24                               |
| Rozdział II. Miejsce zamieszkania . . . . .                            | 25–28                              |
| Rozdział III. Uznanie za zmarłego . . . . .                            | 29–32                              |
| Dział II. Osoby prawne . . . . .                                       | 33–43                              |
| Dział III. Przedsiębiorcy i ich oznaczenia . . . . .                   | 43 <sup>1</sup> –43 <sup>10</sup>  |
| Tytuł III. Mienie . . . . .                                            | 44–55 <sup>4</sup>                 |
| Tytuł IV. Czynności prawne . . . . .                                   | 56–109 <sup>9</sup>                |
| Dział I. Przepisy ogólne . . . . .                                     | 56–65 <sup>1</sup>                 |
| Dział II. Zawarcie umowy . . . . .                                     | 66–72 <sup>1</sup>                 |
| Dział III. Forma czynności prawnych . . . . .                          | 73–81                              |
| Dział IV. Wady oświadczenia woli . . . . .                             | 82–88                              |
| Dział V. Warunek . . . . .                                             | 89–94                              |
| Dział VI. Przedstawicielstwo . . . . .                                 | 95–109 <sup>9</sup>                |
| Rozdział I. Przepisy ogólne . . . . .                                  | 95–97                              |
| Rozdział II. Pełnomocnictwo . . . . .                                  | 98–109                             |
| Rozdział III. Prokura . . . . .                                        | 109 <sup>1</sup> –109 <sup>9</sup> |
| Tytuł V. Termin . . . . .                                              | 110–116                            |
| Tytuł VI. Przedawnienie roszczeń . . . . .                             | 117–125                            |
| <b>KSIEGA DRUGA. WŁASNOŚĆ I INNE PRAWA RZECZOWE</b> . . . . .          | 126–352                            |
| Tytuł I. Własność . . . . .                                            | 126–231                            |
| Dział I. Przepisy ogólne . . . . .                                     | 126–139                            |
| Dział II. Treść i wykonywanie własności . . . . .                      | 140–154                            |
| Dział III. Nabywanie i utrata własności . . . . .                      | 155–194                            |

<sup>1</sup> Treść odnośnika publikujemy na końcu ustawy.

<sup>2</sup> Tekst jednolity ogłoszono dnia 17.06.2026 r.

# 1 KC

|                                                                                                     |                                     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| Rozdział I. Przeniesienie własności . . . . .                                                       | 155–171                             |
| Rozdział II. Zasiedzenie . . . . .                                                                  | 172–178                             |
| Rozdział III. Inne wypadki nabycia i utraty własności . . . . .                                     | 179–194                             |
| Dział IV. Współwłasność . . . . .                                                                   | 195–221                             |
| Dział V. Ochrona własności . . . . .                                                                | 222–231                             |
| Tytuł II. Użytkowanie wieczyste . . . . .                                                           | 232–243                             |
| Tytuł III. Prawa rzeczowe ograniczone . . . . .                                                     | 244–335                             |
| Dział I. Przepisy ogólne . . . . .                                                                  | 244–251                             |
| Dział II. Użytkowanie . . . . .                                                                     | 252–284                             |
| Rozdział I. Przepisy ogólne . . . . .                                                               | 252–265                             |
| Rozdział II. Użytkowanie przez osoby fizyczne . . . . .                                             | 266–270 <sup>1</sup>                |
| Rozdział III. Użytkowanie przez rolnicze spółdzielnie produkcyjne . . . . .                         | 271–282                             |
| Rozdział IV. Inne wypadki użytkowania . . . . .                                                     | 283–284                             |
| Dział III. Służebności . . . . .                                                                    | 285–305 <sup>4</sup>                |
| Rozdział I. Służebności gruntowe . . . . .                                                          | 285–295                             |
| Rozdział II. Służebności osobiste . . . . .                                                         | 296–305                             |
| Rozdział III. Służebność przesyłu . . . . .                                                         | 305 <sup>1</sup> –305 <sup>4</sup>  |
| Dział IV. Zastaw . . . . .                                                                          | 306–335                             |
| Rozdział I. Zastaw na rzeczach ruchomych . . . . .                                                  | 306–326                             |
| Rozdział II. Zastaw na prawach . . . . .                                                            | 327–335                             |
| Tytuł IV. Posiadanie . . . . .                                                                      | 336–352                             |
| KSIĘGA TRZECIA. ZOBOWIĄZANIA . . . . .                                                              | 353–921 <sup>16</sup>               |
| Tytuł I. Przepisy ogólne . . . . .                                                                  | 353–365 <sup>1</sup>                |
| Tytuł II. Wielość dłużników albo wierzycieli . . . . .                                              | 366–383                             |
| Dział I. Zobowiązania solidarne . . . . .                                                           | 366–378                             |
| Dział II. Zobowiązania podzielne i niepodzielne . . . . .                                           | 379–383                             |
| Tytuł III. Ogólne przepisy o zobowiązaniach umownych . . . . .                                      | 383 <sup>1</sup> –396               |
| Tytuł IV. ( <i>uchylony</i> ) . . . . .                                                             | 397–404                             |
| Tytuł V. Bezpodstawne wzbogacenie . . . . .                                                         | 405–414                             |
| Tytuł VI. Czyny niedozwolone . . . . .                                                              | 415–449                             |
| Tytuł VI <sup>1</sup> . Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny . . . . . | 449 <sup>1</sup> –449 <sup>11</sup> |
| Tytuł VII. Wykonanie zobowiązań i skutki ich niewykonania . . . . .                                 | 450–497                             |
| Dział I. Wykonanie zobowiązań . . . . .                                                             | 450–470                             |
| Dział II. Skutki niewykonania zobowiązań . . . . .                                                  | 471–486                             |
| Dział III. Wykonanie i skutki niewykonania zobowiązań z umów wzajemnych . . . . .                   | 487–497                             |
| Tytuł VIII. Potrącenie, odnowienie, zwolnienie z długu . . . . .                                    | 498–508                             |
| Tytuł IX. Zmiana wierzyciela lub dłużnika . . . . .                                                 | 509–526                             |
| Dział I. Zmiana wierzyciela . . . . .                                                               | 509–518                             |
| Dział II. Zmiana dłużnika . . . . .                                                                 | 519–526                             |
| Tytuł X. Ochrona wierzyciela w razie niewypłacalności dłużnika . . . . .                            | 527–534                             |
| Tytuł XI. Sprzedaż . . . . .                                                                        | 535–602                             |
| Dział I. Przepisy ogólne . . . . .                                                                  | 535–555 <sup>1</sup>                |
| Dział II. Rękojmia za wady . . . . .                                                                | 556–576                             |
| Dział II <sup>1</sup> . ( <i>uchylony</i> ) . . . . .                                               | 576 <sup>1</sup> –576 <sup>5</sup>  |

|                                                                                                                       |                                     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| Dział III. Gwarancja przy sprzedaży . . . . .                                                                         | 577–582                             |
| Dział IV. Szczególne rodzaje sprzedaży . . . . .                                                                      | 583–602                             |
| Rozdział I. Sprzedaż na raty . . . . .                                                                                | 583–588                             |
| Rozdział II. Zastrzeżenie własności rzeczy sprzedanej. Sprzedaż na próbę . . . . .                                    | 589–592                             |
| Rozdział III. Prawo odkupu . . . . .                                                                                  | 593–595                             |
| Rozdział IV. Prawo pierwokupu . . . . .                                                                               | 596–602                             |
| Tytuł XII. Zamiana . . . . .                                                                                          | 603–604                             |
| Tytuł XIII. Dostawa . . . . .                                                                                         | 605–612                             |
| Tytuł XIV. Kontraktacja . . . . .                                                                                     | 613–626                             |
| Tytuł XV. Umowa o dzieło . . . . .                                                                                    | 627–646                             |
| Tytuł XVI. Umowa o roboty budowlane . . . . .                                                                         | 647–658                             |
| Tytuł XVII. Najem i dzierżawa . . . . .                                                                               | 659–709                             |
| Dział I. Najem . . . . .                                                                                              | 659–692                             |
| Rozdział I. Przepisy ogólne . . . . .                                                                                 | 659–679                             |
| Rozdział II. Najem lokalu . . . . .                                                                                   | 680–692                             |
| Dział II. Dzierżawa . . . . .                                                                                         | 693–709                             |
| Tytuł XVII <sup>1</sup> . Umowa leasingu . . . . .                                                                    | 709 <sup>1</sup> –709 <sup>18</sup> |
| Tytuł XVIII. Użyczenie . . . . .                                                                                      | 710–719                             |
| Tytuł XIX. Pożyczka . . . . .                                                                                         | 720–724 <sup>1</sup>                |
| Tytuł XX. Umowa rachunku bankowego . . . . .                                                                          | 725–733                             |
| Tytuł XXI. Zlecenie . . . . .                                                                                         | 734–751                             |
| Tytuł XXII. Prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia . . . . .                                                          | 752–757                             |
| Tytuł XXIII. Umowa agencyjna . . . . .                                                                                | 758–764 <sup>9</sup>                |
| Tytuł XXIV. Umowa komisu . . . . .                                                                                    | 765–773                             |
| Tytuł XXV. Umowa przewozu . . . . .                                                                                   | 774–793                             |
| Dział I. Przepisy ogólne . . . . .                                                                                    | 774–775                             |
| Dział II. Przewóz osób . . . . .                                                                                      | 776–778                             |
| Dział III. Przewóz rzeczy . . . . .                                                                                   | 779–793                             |
| Tytuł XXVI. Umowa spedycji . . . . .                                                                                  | 794–804                             |
| Tytuł XXVII. Umowa ubezpieczenia . . . . .                                                                            | 805–834                             |
| Dział I. Przepisy ogólne . . . . .                                                                                    | 805–820                             |
| Dział II. Ubezpieczenia majątkowe . . . . .                                                                           | 821–828                             |
| Dział III. Ubezpieczenia osobowe . . . . .                                                                            | 829–834                             |
| Tytuł XXVIII. Przechowanie . . . . .                                                                                  | 835–845                             |
| Tytuł XXIX. Odpowiedzialność, prawo zastawu i przedawnienie roszczeń utrzymujących hotele i podobne zakłady . . . . . | 846–852                             |
| Tytuł XXX. Umowa składu . . . . .                                                                                     | 853–859 <sup>9</sup>                |
| Tytuł XXXI. Spółka . . . . .                                                                                          | 860–875                             |
| Tytuł XXXII. Poręczenie . . . . .                                                                                     | 876–887                             |
| Tytuł XXXIII. Darowizna . . . . .                                                                                     | 888–902                             |
| Tytuł XXXIII <sup>1</sup> . Przekazanie nieruchomości . . . . .                                                       | 902 <sup>1</sup> –902 <sup>2</sup>  |
| Tytuł XXXIV. Renta i dożywocie . . . . .                                                                              | 903–916                             |
| Dział I. Renta . . . . .                                                                                              | 903–907                             |
| Dział II. Dożywocie . . . . .                                                                                         | 908–916                             |
| Tytuł XXXV. Ugoda . . . . .                                                                                           | 917–918                             |
| Tytuł XXXVI. Przyrzeczenie publiczne . . . . .                                                                        | 919–921                             |

## 1 KC Art. 1-4

|                                                                                                                                                    |                                     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| Tytuł XXXVII. Przekaz i papiery wartościowe . . . . .                                                                                              | 921 <sup>1</sup> –921 <sup>16</sup> |
| Dział I. Przekaz . . . . .                                                                                                                         | 921 <sup>1</sup> –921 <sup>5</sup>  |
| Dział II. Papiery wartościowe . . . . .                                                                                                            | 921 <sup>6</sup> –921 <sup>16</sup> |
| KSIĘGA CZWARTA. SPADKI . . . . .                                                                                                                   | 922–1088                            |
| Tytuł I. Przepisy ogólne . . . . .                                                                                                                 | 922–930                             |
| Tytuł II. Dziedziczenie ustawowe . . . . .                                                                                                         | 931–940                             |
| Tytuł III. Rozrządzenia na wypadek śmierci . . . . .                                                                                               | 941–990 <sup>1</sup>                |
| Dział I. Testament . . . . .                                                                                                                       | 941–958                             |
| Rozdział I. Przepisy ogólne . . . . .                                                                                                              | 941–948                             |
| Rozdział II. Forma testamentu . . . . .                                                                                                            | 949–958                             |
| Oddział 1. Testamenty zwykłe . . . . .                                                                                                             | 949–951                             |
| Oddział 2. Testamenty szczególne . . . . .                                                                                                         | 952–955                             |
| Oddział 3. Przepisy wspólne dla testamentów zwykłych<br>i szczególnych . . . . .                                                                   | 956–958                             |
| Dział II. Powołanie spadkobiercy . . . . .                                                                                                         | 959–967                             |
| Dział III. Zapis i polecenie . . . . .                                                                                                             | 968–985                             |
| Rozdział I. Zapis zwykły . . . . .                                                                                                                 | 968–981                             |
| Rozdział II. Zapis windykacyjny . . . . .                                                                                                          | 981 <sup>1</sup> –981 <sup>6</sup>  |
| Rozdział III. Polecenie . . . . .                                                                                                                  | 982–985                             |
| Dział IV. Wykonawca testamentu . . . . .                                                                                                           | 986–990 <sup>1</sup>                |
| Tytuł IV. Zachówek . . . . .                                                                                                                       | 991–1011                            |
| Tytuł V. Przyjęcie i odrzucenie spadku . . . . .                                                                                                   | 1012–1024                           |
| Tytuł VI. Stwierdzenie nabycia spadku lub przedmiotu zapisu win-<br>dykacyjnego, poświadczenie dziedziczenia i ochrona spadko-<br>biercy . . . . . | 1025–1029 <sup>1</sup>              |
| Tytuł VII. Odpowiedzialność za długi spadkowe . . . . .                                                                                            | 1030–1034 <sup>3</sup>              |
| Tytuł VIII. Wspólność majątku spadkowego i dział spadku . . . . .                                                                                  | 1035–1046                           |
| Tytuł IX. Umowy dotyczące spadku . . . . .                                                                                                         | 1047–1057                           |
| Tytuł X. Przepisy szczególne o dziedziczeniu gospodarstw rolnych . . . . .                                                                         | 1058–1088                           |
| Odnosnik nr 1                                                                                                                                      |                                     |

## KSIĘGA PIERWSZA. CZĘŚĆ OGÓLNA

### Tytuł I. Przepisy wstępne

**Art. 1. [Zakres regulacji]** Kodeks niniejszy reguluje stosunki cywilno-prawne między osobami fizycznymi i osobami prawnymi.

**Art. 2. (*uchylony*)**

**Art. 3. [Nieretroakcja]** Ustawa nie ma mocy wstecznej, chyba że to wynika z jej brzmienia lub celu.

**Art. 4. (*uchylony*)**

**Art. 5. [Nadużycie prawa]** Nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony.

**Art. 6. [Ciężar dowodu]** Ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

**Art. 7. [Domniemanie dobrej wiary]** Jeżeli ustawa uzależnia skutki prawne od dobrej lub złej wiary, domniemywa się istnienie dobrej wiary.

## Tytuł II. Osoby

### Dział I. Osoby fizyczne

#### Rozdział I. Zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych

**Art. 8. [Początek]** § 1. Każdy człowiek od chwili urodzenia ma zdolność prawną.

§ 2. (*uchylony*)

**Art. 9. [Domniemanie urodzenia się żywym]** W razie urodzenia się dziecka domniemywa się, że przyszło ono na świat żywe.

**Art. 10. [Uzyskanie pełnoletności]** § 1. Pełnoletnim jest, kto ukończył lat osiemnaście.

§ 2. Przez zawarcie małżeństwa małoletni uzyskuje pełnoletność. Nie traci jej w razie unieważnienia małżeństwa.

**Art. 11. [Pełna zdolność]** Pełną zdolność do czynności prawnych nabywa się z chwilą uzyskania pełnoletności.

**Art. 12. [Brak zdolności]** Nie mają zdolności do czynności prawnych osoby, które nie ukończyły lat trzynastu, oraz osoby ubezwłasnowolnione całkowicie.

**Art. 13. [Ubezwłasnowolnienie całkowite]** § 1. Osoba, która ukończyła lat trzynaście, może być ubezwłasnowolniona całkowicie, jeżeli wskutek choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego rodzaju zaburzeń psychicznych, w szczególności pijaństwa lub narkomanii, nie jest w stanie kierować swym postępowaniem.

§ 2. Dla ubezwłasnowolnionego całkowicie ustanawia się opiekę, chyba że pozostaje on jeszcze pod władzą rodzicielską.

## **1 KC Art. 14–19**

**Art. 14. [Skutki braku zdolności]** § 1. Czynność prawna dokonana przez osobę, która nie ma zdolności do czynności prawnych, jest nieważna.

§ 2. Jednakże gdy osoba niezdolna do czynności prawnych zawarła umowę należącą do umów powszechnie zawieranych w drobnych bieżących sprawach życia codziennego, umowa taka staje się ważna z chwilą jej wykonania, chyba że pociąga za sobą rażące pokrzywdzenie osoby niezdolnej do czynności prawnych.

**Art. 15. [Ograniczona zdolność]** Ograniczoną zdolność do czynności prawnych mają małoletni, którzy ukończyli lat trzynaście, oraz osoby ubezwłasnowolnione częściowo.

**Art. 16. [Ubezwłasnowolnienie częściowe]** § 1. Osoba pełnoletnia może być ubezwłasnowolniona częściowo z powodu choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego rodzaju zaburzeń psychicznych, w szczególności pijactwa lub narkomanii, jeżeli stan tej osoby nie uzasadnia ubezwłasnowolnienia całkowitego, lecz potrzebna jest pomoc do prowadzenia jej spraw.

§ 2. Dla osoby ubezwłasnowolnionej częściowo ustanawia się kuratelę.

**Art. 17. [Zgoda przedstawiciela ustawowego]** Z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, do ważności czynności prawnej, przez którą osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych zaciąga zobowiązanie lub rozporządza swoim prawem, potrzebna jest zgoda jej przedstawiciela ustawowego.

**Art. 18. [Potwierdzenie umowy]** § 1. Ważność umowy, która została zawarta przez osobę ograniczoną w zdolności do czynności prawnych bez wymaganej zgody przedstawiciela ustawowego, zależy od potwierdzenia umowy przez tego przedstawiciela.

§ 2. Osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych może sama potwierdzić umowę po uzyskaniu pełnej zdolności do czynności prawnych.

§ 3. Strona, która zawarła umowę z osobą ograniczoną w zdolności do czynności prawnych, nie może powoływać się na brak zgody jej przedstawiciela ustawowego. Może jednak wyznaczyć temu przedstawicielowi odpowiedni termin do potwierdzenia umowy; staje się wolna po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu.

**Art. 19. [Czynność jednostronna]** Jeżeli osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych dokonała sama jednostronnej czynności prawnej, do której ustawa wymaga zgody przedstawiciela ustawowego, czynność jest nieważna.

**Art. 20. [Umowy w drobnym sprawach]** Osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych może bez zgody przedstawiciela ustawowego zawierać umowy należące do umów powszechnie zawieranych w drobnym bieżących sprawach życia codziennego.

**Art. 21. [Rozporządzanie zarobkiem]** Osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych może bez zgody przedstawiciela ustawowego rozporządzać swoim zarobkiem, chyba że sąd opiekuńczy z ważnych powodów inaczej postanowi.

**Art. 22. [Przedmioty swobodnego użytku]** Jeżeli przedstawiciel ustawowy osoby ograniczonej w zdolności do czynności prawnych oddał jej określone przedmioty majątkowe do swobodnego użytku, osoba ta uzyskuje pełną zdolność w zakresie czynności prawnych, które tych przedmiotów dotyczą. Wyjątek stanowią czynności prawne, do których dokonania nie wystarcza według ustawy zgoda przedstawiciela ustawowego.

**Art. 22<sup>1</sup>. [Pojęcie konsumenta]** Za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową.

**Art. 23. [Ochrona dóbr osobistych]** Dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach.

**Art. 24. [Środki ochrony]** § 1.<sup>3</sup> Ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego albo zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.

§ 2. Jeżeli skutek naruszenia dobra osobistego została wyrządzona szkoda majątkowa, poszkodowany może żądać jej naprawienia na zasadach ogólnych.

§ 3. Przepisy powyższe nie uchybiają uprawnieniom przewidzianym w innych przepisach, w szczególności w prawie autorskim oraz w prawie wynalazczym.

---

<sup>3</sup> Art. 24 § 1 w brzmieniu ustawy z dnia 28.07.2023 r. (Dz.U. z 2023 r. poz. 1615), która wchodzi w życie 15.09.2023 r.

## **Rozdział II. Miejsce zamieszkania**

**Art. 25. [Pojęcie]** Miejscem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu.

**Art. 26. [Dziecko]** § 1. Miejscem zamieszkania dziecka pozostającego pod władzą rodzicielską jest miejsce zamieszkania rodziców albo tego z rodziców, któremu wyłącznie przysługuje władza rodzicielska lub któremu zostało powierzone wykonywanie władzy rodzicielskiej.

§ 2. Jeżeli władza rodzicielska przysługuje na równi obojgu rodzicom mającym osobne miejsce zamieszkania, miejsce zamieszkania dziecka jest u tego z rodziców, u którego dziecko stale przebywa. Jeżeli dziecko nie przebywa stale u żadnego z rodziców, jego miejsce zamieszkania określa sąd opiekuńczy.

**Art. 27. [Pupil]** Miejscem zamieszkania osoby pozostającej pod opieką jest miejsce zamieszkania opiekuna.

**Art. 28. [Jeden domicyl]** Można mieć tylko jedno miejsce zamieszkania.

## **Rozdział III. Uznanie za zmarłego**

**Art. 29. [Przesłanki]** § 1. Zaginiony może być uznany za zmarłego, jeżeli upłynęło lat dziesięć od końca roku kalendarzowego, w którym według istniejących wiadomości jeszcze żył; jednakże gdyby w chwili uznania za zmarłego zaginiony ukończył lat siedemdziesiąt, wystarcza upływ lat pięciu.

§ 2. Uznanie za zmarłego nie może nastąpić przed końcem roku kalendarzowego, w którym zaginiony ukończyłby lat dwadzieścia trzy.

**Art. 30. [Zdarzenia szczególne]** § 1. Kto zaginął w czasie podróży powietrznej lub morskiej w związku z katastrofą statku lub okrętu albo w związku z innym szczególnym zdarzeniem, ten może być uznany za zmarłego po upływie sześciu miesięcy od dnia, w którym nastąpiła katastrofa albo inne szczególne zdarzenie.

§ 2. Jeżeli nie można stwierdzić katastrofy statku lub okrętu, bieg terminu sześciomiesięcznego rozpoczyna się z upływem roku od dnia, w którym statek lub okręt miał przybyć do portu przeznaczenia, a jeżeli nie miał portu przeznaczenia – z upływem lat dwóch od dnia, w którym była ostatnia o nim wiadomość.

§ 3. Kto zaginął w związku z bezpośrednim niebezpieczeństwem dla życia nieprzewidzianym w paragrafach poprzedzających, ten może być uznany za zmarłego po upływie roku od dnia, w którym niebezpieczeństwo ustało albo według okoliczności powinno było ustać.

**Art. 31. [Domniemanie śmierci]** § 1. Domniemywa się, że zaginiony zmarł w chwili oznaczonej w orzeczeniu o uznaniu za zmarłego.

§ 2. Jako chwilę domniemanej śmierci zaginionego oznacza się chwilę, która według okoliczności jest najbardziej prawdopodobna, a w braku wszelkich danych – pierwszy dzień terminu, z którego upływem uznanie za zmarłego stało się możliwe.

§ 3. Jeżeli w orzeczeniu o uznaniu za zmarłego czas śmierci został oznaczony tylko datą dnia, za chwilę domniemanej śmierci zaginionego uważa się koniec tego dnia.

**Art. 32. [Równoczesność śmierci]** Jeżeli kilka osób utraciło życie podczas grożącego im wspólnie niebezpieczeństwa, domniemywa się, że zmarły jednocześnie.

## **Dział II. Osoby prawne**

**Art. 33. [Osobowość prawną]** Osobami prawnymi są Skarb Państwa i jednostki organizacyjne, którym przepisy szczególne przyznają osobowość prawną.

**Art. 33<sup>1</sup>. [Odpowiedzialność subsydiarna za zobowiązania jednostki]**

§ 1. Do jednostek organizacyjnych niebędących osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną, stosuje się odpowiednio przepisy o osobach prawnych.

§ 2. Jeżeli przepis odrębny nie stanowi inaczej, za zobowiązania jednostki, o której mowa w § 1, odpowiedzialność subsydiarną ponoszą jej członkowie; odpowiedzialność ta powstaje z chwilą, gdy jednostka organizacyjna stała się niewypłacalna.

**Art. 34. [Skarb Państwa]** Skarb Państwa jest w stosunkach cywilnoprawnych podmiotem praw i obowiązków, które dotyczą mienia państwowego nienależącego do innych państwowych osób prawnych.

**Art. 35. [Organizacja osób prawnych]** Powstanie, ustrój i ustanie osób prawnych określają właściwe przepisy; w wypadkach i w zakresie w przepisach tych przewidzianych organizację i sposób działania osoby prawnej reguluje także jej statut.

**Art. 36. (uchylony)**

**Art. 37. [Uzyskanie osobowości prawnej]** § 1. Jednostka organizacyjna uzyskuje osobowość prawną z chwilą jej wpisu do właściwego rejestru, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

§ 2. Rodzaje rejestrów oraz ich organizację i sposób prowadzenia regulują odrębne przepisy.

## **1 KC Art. 38–42**

**Art. 38. [Funkcje organów]** Osoba prawna działa przez swoje organy w sposób przewidziany w ustawie i w opartym na niej statucie.

**Art. 39. [Skutki braku umocowania]** § 1. Jeżeli zawierający umowę jako organ osoby prawnej nie ma umocowania albo przekroczy jego zakres, ważność umowy zależy od jej potwierdzenia przez osobę prawną, w której imieniu umowa została zawarta.

§ 2. Druga strona może wyznaczyć osobie prawnej, w której imieniu umowa została zawarta, odpowiedni termin do potwierdzenia umowy; staje się wolna po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu.

§ 3. W braku potwierdzenia ten, kto zawarł umowę jako organ osoby prawnej, obowiązany jest do zwrotu tego, co otrzymał od drugiej strony w wykonaniu umowy, oraz do naprawienia szkody, którą druga strona poniosła przez to, że zawarła umowę nie wiedząc o braku umocowania lub o przekroczeniu jego zakresu.

§ 4. Jednostronna czynność prawna dokonana przez działającego jako organ osoby prawnej bez umocowania albo z przekroczeniem jego zakresu jest nieważna. Jednakże gdy ten, komu zostało złożone oświadczenie woli w imieniu osoby prawnej, zgodził się na działanie bez umocowania, stosuje się odpowiednio przepisy o zawarciu umowy bez umocowania.

§ 5. Przepis § 3 stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy czynność prawna została dokonana w imieniu osoby prawnej, która nie istnieje.

**Art. 40. [Odpowiedzialność Skarbu Państwa]** § 1. Skarb Państwa nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania państwowych osób prawnych, chyba że przepis odrębny stanowi inaczej. Państwowe osoby prawne nie ponoszą odpowiedzialności za zobowiązania Skarbu Państwa.

§ 2. W razie nieodpłatnego przejęcia, na podstawie obowiązujących ustaw, określonego składnika mienia od państwowej osoby prawnej na rzecz Skarbu Państwa, ten ostatni odpowiada solidarnie z osobą prawną za zobowiązania powstałe w okresie, gdy składnik stanowił własność danej osoby prawnej, do wysokości wartości tego składnika ustalonej według stanu z chwili przejęcia, a według cen z chwili zapłaty.

§ 3. Przepisy § 1 i 2 stosuje się odpowiednio do odpowiedzialności jednostek samorządu terytorialnego i samorządowych osób prawnych.

**Art. 41. [Siedziba osoby prawnej]** Jeżeli ustawa lub oparty na niej statut nie stanowi inaczej, siedzibą osoby prawnej jest miejscowość, w której ma siedzibę jej organ zarządzający.

**Art. 42. [Brak organów]** § 1. Jeżeli osoba prawna nie może być reprezentowana lub prowadzić swoich spraw ze względu na brak organu albo brak

w składzie organu uprawnionego do jej reprezentowania, sąd ustanawia dla niej kuratora. Kurator podlega nadzorowi sądu, który go ustanowił.

§ 2. Do czasu powołania albo uzupełnienia składu organu, o którym mowa w § 1, albo ustanowienia likwidatora kurator reprezentuje osobę prawną oraz prowadzi jej sprawy w granicach określonych w zaświadczeniu sądu.

§ 3. Kurator niezwłocznie podejmuje czynności zmierzające do powołania albo uzupełnienia składu organu osoby prawnej uprawnionego do jej reprezentowania, a w razie potrzeby do jej likwidacji.

§ 4. Pod rygorem nieważności kurator jest obowiązany uzyskać zezwolenie sądu rejestrowego na:

- 1) nabycie i zbycie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz na dokonanie czynności prawnej, na podstawie której następuje oddanie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części do czasowego korzystania;
- 2) nabycie i zbycie oraz obciążanie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości.

**Art. 42<sup>1</sup>. [Ustanowienie kuratora]** § 1. Kuratora ustanawia się na okres nieprzekraczający roku. W szczególnie uzasadnionych przypadkach można przedłużać ustanowienie kuratora na czas oznaczony, jeżeli czynności kuratora, o których mowa w art. 42 § 3, nie mogły zostać zakończone przed upływem okresu, na który został ustanowiony.

§ 2. Jeżeli czynności podjęte przez kuratora nie doprowadziły do powołania lub uzupełnienia składu organu osoby prawnej uprawnionego do jej reprezentowania albo jej likwidacji, występuje on niezwłocznie z wnioskiem do sądu rejestrowego o rozwiązanie osoby prawnej. Nie narusza to uprawnień kuratora do wystąpienia z żądaniem rozwiązania osoby prawnej na podstawie odrębnych przepisów.

**Art. 43. [Ochrona dóbr osobistych]** Przepisy o ochronie dóbr osobistych osób fizycznych stosuje się odpowiednio do osób prawnych.

### **Dział III. Przedsiębiorcy i ich oznaczenia**

**Art. 43<sup>1</sup>. [Pojęcie przedsiębiorcy]** Przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna, o której mowa w art. 33<sup>1</sup> § 1, prowadząca we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową.

**Art. 43<sup>2</sup>. [Działanie pod firmą]** § 1. Przedsiębiorca działa pod firmą.

§ 2. Firmę ujawnia się we właściwym rejestrze, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

## **1 KC Art. 43<sup>3</sup>–43<sup>8</sup>**

**Art. 43<sup>3</sup>. [Wyłączność firmy]** § 1. Firma przedsiębiorcy powinna się odróżniać dostatecznie od firm innych przedsiębiorców prowadzących działalność na tym samym rynku.

§ 2. Firma nie może wprowadzać w błąd, w szczególności co do osoby przedsiębiorcy, przedmiotu działalności przedsiębiorcy, miejsca działalności, źródeł zaopatrzenia.

**Art. 43<sup>4</sup>. [Firma osoby fizycznej]** Firmą osoby fizycznej jest jej imię i nazwisko. Nie wyklucza to włączenia do firmy pseudonimu lub określeń wskazujących na przedmiot działalności przedsiębiorcy, miejsce jej prowadzenia oraz innych określeń dowolnie obranych.

**Art. 43<sup>5</sup>. [Firma osoby prawnej]** § 1. Firmą osoby prawnej jest jej nazwa.

§ 2. Firma zawiera określenie formy prawnej osoby prawnej, które może być podane w skrócie, a ponadto może wskazywać na przedmiot działalności, siedzibę tej osoby oraz inne określenia dowolnie obrane.

§ 3. Firma osoby prawnej może zawierać nazwisko lub pseudonim osoby fizycznej, jeżeli służy to ukazaniu związków tej osoby z powstaniem lub działalnością przedsiębiorcy. Umieszczenie w firmie nazwiska albo pseudonimu osoby fizycznej wymaga pisemnej zgody tej osoby, a w razie jej śmierci – zgody jej małżonka i dzieci.

§ 4. Przedsiębiorca może posługiwać się skrótem firmy. Przepis art. 43<sup>2</sup> § 2 stosuje się odpowiednio.

**Art. 43<sup>6</sup>. [Firma oddziału]** Firma oddziału osoby prawnej zawiera pełną nazwę tej osoby oraz określenie „oddział” ze wskazaniem miejscowości, w której oddział ma siedzibę.

**Art. 43<sup>7</sup>. [Zmiana firmy]** Zmiana firmy wymaga ujawnienia w rejestrze. W razie przekształcenia osoby prawnej można zachować jej dotychczasową firmę z wyjątkiem określenia wskazującego formę prawną osoby prawnej, jeżeli uległa ona zmianie. To samo dotyczy przekształcenia spółki osobowej.

**Art. 43<sup>8</sup>. [Firma po utracie wspólnika]** § 1. W przypadku utraty członkostwa przez wspólnika, którego nazwisko było umieszczone w firmie, spółka może zachować w swej firmie nazwisko byłego wspólnika tylko za wyrażoną na piśmie jego zgodą, a w razie jego śmierci – za zgodą jego małżonka i dzieci.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio w wypadku kontynuowania działalności gospodarczej osoby fizycznej przez inną osobę fizyczną będącą jej następcą prawnym.

§ 3. Kto nabywa przedsiębiorstwo, może je nadal prowadzić pod dotychczasową nazwą. Powinien jednak umieścić dodatek wskazujący firmę lub nazwisko nabywcy, chyba że strony postanowiły inaczej.

**Art. 43<sup>9</sup>. [Zakaz zbycia firmy]** § 1. Firma nie może być zbyta.

§ 2. Przedsiębiorca może upoważnić innego przedsiębiorcę do korzystania ze swej firmy, jeżeli nie wprowadza to w błąd.

**Art. 43<sup>10</sup>. [Bezprawne naruszenie prawa do firmy]** Przedsiębiorca, którego prawo do firmy zostało zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać usunięcia jego skutków, złożenia oświadczenia lub oświadczeń w odpowiedniej treści i formie, naprawienia na zasadach ogólnych szkody majątkowej lub wydania korzyści uzyskanej przez osobę, która dopuściła się naruszenia.

### **Tytuł III. Mienie**

**Art. 44. [Pojęcie]** Mieniem jest własność i inne prawa majątkowe.

**Art. 44<sup>1</sup>. [Podmioty mienia państwowego]** § 1. Własność i inne prawa majątkowe, stanowiące mienie państwowe, przysługują Skarbowi Państwa albo innym państwowym osobom prawnym.

§ 2. Uprawnienia majątkowe Skarbu Państwa względem państwowych osób prawnych określają odrębne przepisy, w szczególności regulujące ich urząd.

**Art. 45. [Rzecz]** Rzeczami w rozumieniu niniejszego kodeksu są tylko przedmioty materialne.

**Art. 46. [Nieruchomość]** § 1. Nieruchomościami są części powierzchni ziemskiej stanowiące odrębny przedmiot własności (grunty), jak również budynki trwale z gruntem związane lub części takich budynków, jeżeli na mocy przepisów szczególnych stanowią odrębny od gruntu przedmiot własności.

§ 2. Prowadzenie ksiąg wieczystych regulują odrębne przepisy.

**Art. 46<sup>1</sup>. [Nieruchomość rolna]** Nieruchomościami rolnymi (gruntami rolnymi) są nieruchomości, które są lub mogą być wykorzystywane do prowadzenia działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej, nie wyłączając produkcji ogrodniczej, sadowniczej i rybnej.

**Art. 47. [Część składowa]** § 1. Część składowa rzeczy nie może być odrębnym przedmiotem własności i innych praw rzeczowych.

**Przejdź do księgarni →**

**ksiegarnia.beck.pl**